Europos Parlamentas
2024-2029

Žuvininkystės komitetas

2025/0090(COD)

4.8.2025

NUOMONĖS PROJEKTAS

Žuvininkystės komiteto

pateiktas Aplinkos, klimato ir maisto saugos komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl jūrų biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos naudojimo nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose
(COM(2025)0173 – C10-0074/2025 – 2025/0090(COD))

Nuomonės referentė: Emma Fourreau

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Vandenynai, bendras žmonijos išteklius, užima apie 70 proc. pasaulio ploto. 2⁄3 vandenynų paviršiaus yra nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose. Atvira jūra – tai unikalių rūšių jūrų gyvūnų ir ekosistemų buveinė, o jie susiduria su grėsmėmis, kylančiomis dėl žmogaus veiklos, pvz., peržvejojimo, laivybos, taršos, gavybos pramonės ir didėjančio klimato kaitos poveikio. Dėl šių teritorijų taip pat vyksta geopolitinė konkurencija. Todėl šių teritorijų apsauga ir atvirosios jūros valdymo stiprinimas yra labai svarbūs veiksmai ne tik kovojant su jūrų biologinės įvairovės nykimu ir klimato kaita, bet ir užtikrinant ilgalaikį tvarų jūrų populiacijų valdymą, įskaitant žuvininkystės valdymą.

„Laivas pasiekė krantą“ 2023 m. kovo 3 d. paskelbė JT ambasadorė vandenynų ir jūrų teisės klausimais. 2023 m. priimtas svarbus susitarimas „Jūrų biologinės įvairovės išsaugojimas ir tausus jos naudojimas nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose“ (BBNJ) yra vienas didžiausių vandenynų srities diplomatijos laimėjimų ir daugiašališkumo sėkmė. Jis skirtas 4 svarbioms sritims: jūrų genetiniams ištekliams; priemonėms, pavyzdžiui, atskiriems rajonams skirtoms valdymo priemonėms; poveikio aplinkai vertinimams; bendradarbiavimui pajėgumų stiprinimo ir jūrų technologijų perdavimo srityje. Netrukus po to, kai 2025 m. JT konferencijoje dėl vandenynų bus padaryta pažanga, jis turėtų būti ratifikuotas.

Todėl nuomonės referentė palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos siekiant BBNJ susitarimą integruoti į ES teisę. Ji pritaria tam, kad susitarimą reikia skubiai perkelti į ES teisę, siekiant užtikrinti, kad ES laikytųsi savo tarptautinių įsipareigojimų įsigaliojimo metu. Komisijos požiūris – pasiūlymą apriboti tik BBNJ susitarimo perkėlimu į ES teisę yra tinkamas ir taip užtikrinamos vienodos sąlygos. Taip pat pasiūlymas dera su bendra žuvininkystės politika (BŽP). BBNJ susitarimu nedaromas poveikis atitinkamoms teisinėms priemonėms ir sistemoms ir atitinkamoms pasaulinėms, regioninėms, subregioninėms ir sektorinėms įstaigoms, įskaitant regionines žvejybos valdymo organizacijas, ir juo skatinamas suderinamumas ir koordinavimas su tomis priemonėmis, sistemomis ir įstaigomis. Pasiūlymu visų pirma siekiama užtikrinti valstybių narių ir Komisijos veiksmų koordinavimą. Toks koordinavimas ES lygmeniu bus labai svarbus sėkmingam BŽP įgyvendinimui, be kita ko, siekiant išvengti BŽP pažeidimų ir užtikrinti nuoseklų požiūrį.

Tam, kad pasiūlymas būtų geriau suderintas su BBNJ susitarimu, nuomonės referentė siūlo keletą tikslinių pakeitimų dėl nuostatų, patenkančių į Žuvininkystės komiteto kompetencijos teikiant nuomonę sritį, t. y dėl:

- 8 straipsnio 6 dalies dėl bendrųjų sąlygų, susijusių su poveikio aplinkai vertinimais. Nuomonės projekte pateikti pakeitimai, kuriais siekiama geriau atspindėti BBNJ susitarimo 29 straipsnio 4 dalyje nustatytą išimtį, taikomą tuo atveju, kai planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimas jau atliktas pagal kitų atitinkamų pasaulinių, regioninių, subregioninių ir sektorinių įstaigų, įskaitant regionines žvejybos valdymo organizacijas, reikalavimus. Nors 8 straipsnio 6 dalį galima suprasti taip, kad minėta išimtis taikoma visomis aplinkybėmis, BBNJ susitarime nustatytos kelios įvykdytinos sąlygos;

- 17 straipsnio 2 dalies dėl pasiūlymų dėl priemonių, pavyzdžiui, plotu grindžiamų valdymo priemonių, turinio. Pagal BBNJ susitarimą šalys bendradarbiauja ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Pasiūlyme trūksta žodžio „bendradarbiauti“. Šis papildymas yra svarbus, be kita ko, kalbant apie žuvininkystės sektoriaus suinteresuotuosius

subjektus;

• dėl 18 straipsnio dėl įgyvendinimo. Nuomonės referentė įtraukia kai kurias BBNJ susitarimo 25 straipsnio nuostatas (jų trūko) ir paaiškina atvejus, kai, be valstybių narių, Komisija atstovauja ES kai kuriuose atitinkamose pasaulinėse, regioninėse, subregioninėse ir sektorinėse įstaigose, visų pirma regioninėse žuvininkystės valdymo organizacijose;

• įtraukta konstatuojamoji dalis dėl BBNJ bendrųjų nuostatų, susijusių su tarptautiniu bendradarbiavimu, siekiant priminti ES įsipareigojimus pagal BBNJ susitarimą užtikrinti bendradarbiavimą ir suderinamumą su regioninių žvejybos valdymo organizacijų darbu ir Regioninės jūrų konvencija, atsižvelgiant į jų itin svarbų vaidmenį. Joje Komisija ir valstybės narės raginamos parengti bendrą koordinuotą požiūrį ir bendradarbiavimo mechanizmus.

Taip pat nuomonės referentė ragina BBNJ susitarimą skubiai perkelti į ES teisę ir įgyvendinti. Ji mano, kad pakartotiniai išpuoliai prieš daugiašališkumą rodo, kad ES turi pakartoti, kad yra tvirtai įsipareigojusi laikytis JT jūrų teisės konvencijos.

PAKEITIMAI

Žuvininkystės komitetas teikia atsakingam Aplinkos, klimato ir maisto saugos komitetui toliau pateikiamą tekstą:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl direktyvos
7 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(7a) 2025 m. birželio 5 d. Komisijos komunikate „Europos vandenynų paktas“ išdėstyti veiksmai, kuriais siekiama užtikrinti greitą BBNJ susitarimo ratifikavimą, perkėlimą į Sąjungos teisę bei įgyvendinimą ir tvarų atviros jūros valdymą. Jame taip pat numatyta, kad Sąjunga remia BBNJ susitarimo įgyvendinimą besivystančiose šalyse skirdama 40 mln. EUR įnašą Pasaulinei vandenynų programai;

Or. en

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl direktyvos
19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(19) ***kadangi*** kitos taikytinos teisinės priemonės ar sistemos arba pasaulinės, regioninės, subregioninės ar sektorinės įstaigos sudaro sistemą, pagal kurią vertinamas nacionalinei jurisdikcijai priklausančios arba kontroliuojamos planuojamos veiklos, vykdomos nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose, poveikis, neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės atliktų tikrinimą arba poveikio aplinkai vertinimą pagal šią direktyvą BBNJ susitarimo 29 straipsnio 4 dalyje ***nustatytomis sąlygomis***. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė turėtų užtikrinti, kad poveikio aplinkai vertinimo ataskaita būtų paskelbta per BBNJ keitimosi informacija centrą;	(19) ***kai*** kitos taikytinos teisinės priemonės ar sistemos arba pasaulinės, regioninės, subregioninės ar sektorinės įstaigos sudaro sistemą, pagal kurią vertinamas nacionalinei jurisdikcijai priklausančios arba kontroliuojamos planuojamos veiklos, vykdomos nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose, poveikis, neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės atliktų tikrinimą arba poveikio aplinkai vertinimą pagal šią direktyvą***, jei valstybės narės, kurių jurisdikcijai priklauso planuojama veikla arba kurios ją kontroliuoja, nustato, kad tenkinamos*** BBNJ susitarimo 29 straipsnio 4 dalyje ***nustatytos sąlygos***. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė turėtų užtikrinti, kad poveikio aplinkai vertinimo ataskaita būtų paskelbta per BBNJ keitimosi informacija centrą;
	Or. en

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl direktyvos
23 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(23a) pagal BBNJ susitarimą šalys bendradarbiauja ir, be kita ko, vykdo stipresnį ir platesnį bendradarbiavimą ir skatina bendradarbiavimą su atitinkamomis teisinėmis priemonėmis ir sistemomis bei atitinkamomis pasaulinėmis, regioninėmis, subregioninėmis ir sektorinėmis įstaigomis, siekiant BBNJ susitarimo tikslų. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų parengti bendrą suderintą požiūrį ir mechanizmus, kad būtų užtikrintas suderinamumas su darbu, kurio imamasi pagal tas priemones, sistemą ir įstaigose, pavyzdžiui, regioninėse žuvininkystės

valdymo organizacijose arba įgyvendinant regionines jūrų konvencijas, taip pat propaguojant priemones, kuriomis remiamas pagal BBNJ susitarimo III dalį Šalių konferencijos priimtų sprendimų ir rekomendacijų įgyvendinimas;

Or. en

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl direktyvos
8 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
6. Šis skyrius netaikomas valstybių narių jurisdikcijai priklausančiai ar jų kontroliuojamai planuojamai veiklai, vykdomai nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose, kuri buvo patikrinta arba kurios poveikis aplinkai buvo įvertintas pagal kitų atitinkamų tarptautinių teisinių priemonių ar sistemų reikalavimus arba atitinkamų pasaulinių, regioninių, subregioninių ar sektorinių įstaigų. Valstybės narės ***užtikrina***, ***kad tai atvejais***, ***kai veiklos poveikis aplinkai įvertinamas*** pagal kitų atitinkamų tarptautinių teisinių priemonių ar sistemų reikalavimus arba atitinkamų pasaulinių, regioninių, subregioninių ar sektorinių įstaigų, ***būtų tenkinamos BBNJ susitarimo 29 straipsnio 4 dalyje nustatytos sąlygos.*** Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė užtikrina, kad per BBNJ keitimosi informacija centrą būtų paskelbta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir kad veikla būtų stebima.	6. Šis skyrius netaikomas valstybių narių jurisdikcijai priklausančiai ar jų kontroliuojamai planuojamai veiklai, vykdomai nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiuose rajonuose, kuri buvo patikrinta arba kurios poveikis aplinkai buvo įvertintas pagal kitų atitinkamų tarptautinių teisinių priemonių ar sistemų reikalavimus arba atitinkamų pasaulinių, regioninių, subregioninių ar sektorinių įstaigų***, su sąlyga, kad*** valstybės narės***, kurių jurisdikcijai priklauso planuojama veikla arba kurios ją kontroliuoja***, ***nustato, kad galimas planuojamos veiklos ar tam tikros kategorijos*** veiklos poveikis ***buvo įvertintas*** pagal kitų atitinkamų tarptautinių teisinių priemonių ar sistemų reikalavimus arba atitinkamų pasaulinių, regioninių, subregioninių ar sektorinių įstaigų, ***ir kad:***
	a) jau atliktas planuojamos veiklos vertinimas yra lygiavertis vertinimui, kurio reikalaujama pagal šį skyrių, ir į vertinimo rezultatus yra atsižvelgiama, arba
	b) atlikus vertinimą nustatytos tokios atitinkamų teisinių priemonių ar sistemų arba atitinkamų pasaulinių, regioninių, subregioninių ar sektorinių įstaigų

taisyklės ar standartai, kuriais užkertamas kelias galimam poveikiui, kuris būtų mažesnis už BBNJ susitarimo 30 straipsnyje nustatytą poveikio aplinkai vertinimo ribą, jis sušvelninamas arba valdomas, ir jų buvo laikomasi. Tokiais atvejais atitinkama valstybė narė užtikrina, kad per BBNJ keitimosi informacija centrą būtų paskelbta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita ir kad veikla būtų stebima.

Or. en

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos
17 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
2. Rengiant šiame skyriuje nurodytus pasiūlymus, atitinkamai ***konsultuojamasi*** su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant valstybes ir pasaulines, regionines, subregionines ir sektorines įstaigas, taip pat pilietinę visuomenę, mokslininkų bendruomenę, privatųjį sektorių, čiabuvių tautas ir vietos bendruomenes.	2. Rengiant šiame skyriuje nurodytus pasiūlymus, ***valstybės narės bendradarbiauja ir*** atitinkamai ***konsultuojasi*** su ***atitinkamais*** suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant valstybes ir pasaulines, regionines, subregionines ir sektorines įstaigas, taip pat pilietinę visuomenę, mokslininkų bendruomenę, privatųjį sektorių, čiabuvių tautas ir vietos bendruomenes.

Or. en

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl direktyvos
18 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	1a. Be priemonių, priimtų pagal šią BBNJ susitarimo III dalį, valstybės narės, laikydamosi tarptautinės teisės ir remdamos Susitarimo tikslus, gali savo piliečiams ir laivams arba jos jurisdikcijai priklausančiai ar jos kontroliuojamai veiklai taikyti griežtesnes priemones, kurios papildytų pagal šią dalį priimtas

priemones.

Or. en

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl direktyvos
18 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
2. Valstybės narės ***atitinkamais atvejais*** stengiasi, kad pagal atitinkamas teisines priemones bei sistemas būtų priimtos priemonės, kuriomis remiamas pagal BBNJ susitarimo III dalį Šalių konferencijos priimtų sprendimų ir rekomendacijų įgyvendinimas, arba kad tokias priemones priimtų atitinkamos pasaulinės, regioninės, subregioninės ir sektorinės įstaigos, kurių narės jos yra.	2. Valstybės narės ***ir Komisija prireikus*** stengiasi, kad pagal atitinkamas teisines priemones bei sistemas būtų priimtos priemonės, kuriomis remiamas pagal BBNJ susitarimo III dalį Šalių konferencijos priimtų sprendimų ir rekomendacijų įgyvendinimas, arba kad tokias priemones priimtų atitinkamos pasaulinės, regioninės, subregioninės ir sektorinės įstaigos, kurių narės jos yra.

Or. en

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl direktyvos
18 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	2a. Valstybės narės skatina tas trečiąsias valstybes, kurios turi teisę tapti BBNJ susitarimo šalimis, visų pirma tas, kurių veikla, laivai ar piliečiai vykdo veiklą rajone, kuriam taikoma nustatyta jam skirta valdymo priemonė, įskaitant saugomą jūrų teritoriją, priimti priemones, kuriomis būtų remiami Šalių konferencijos sprendimai ir rekomendacijos dėl pagal BBNJ susitarimą nustatytų atskiram rajonui skirtų valdymo priemonių, įskaitant saugomas jūrų teritorijas.

Or. en